

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13

Førsteutkast
til program for perioden 2015-2019

Tromsø Venstre

venstre

1 **Innledning**

2

3 **Om Venstre**

4 Venstre er et liberalt parti som vektlegger menneskets frihet og ansvar i utformingen av politikken.
5 Vi arbeider for et samfunn som gir alle frihet til å bli det man vil. Derfor er en god skole som ser
6 den enkelte så viktig. Vår politikk for næringsliv og gründere henger også sammen med et ønske
7 om å gi folk muligheten til å følge sine drømmer og skape noe til gode for seg selv og for
8 samfunnet. Vi mennesker har ansvar for oss selv og for hverandre, og vi som lever i dag har et
9 ansvar for ikke å leve på bekostning av fremtidige generasjoner. Dette er kjernen i vår miljøpolitikk.

10

11 Vårt menneskesyn bygger på at alle mennesker er født like og frie, og det påligger et sivilisert
12 samfunn å sørge for at alle har det som trengs for å leve verdige liv. Venstre mener at alle fortjener
13 en ny sjanse hvis man trækker feil, og at samfunnet stiller opp med støtte til de som trenger det.
14 Venstre er pådrivere for stadig fornyelse i offentlig sektor, og vi vil samarbeide med private og
15 ideelle aktører for å sikre innovasjon og mangfold i velferdsordninger.

16

17 **Venstre forandrer Tromsø**

18 Venstre har sittet i byråd med Høyre og FrP i snart en periode. Vi har samarbeidet om alt fra etter-
19 og videreutdanning til lærere, flere kollektivfelt, oppgraderinger i Tromsømarka, flere helsesøstre,
20 utbedring av nattehjemmet og planleggingen av et nytt badeland. Med Jonas Stein som vår byråd
21 har vi hatt gleden av å styre nærings-, idretts- og kulturpolitikken i fire år. Dette er områder som er
22 viktige for Tromsø og viktige for Venstre, og vi mener at Tromsø har blitt en enda mer spennende
23 by de siste årene.

24

25 Tre forskjellige partier er ikke enige i ett og alt, men vi har vært enige de fleste større prioriteringer
26 og arbeidet ut i fra det. Vi mener at Venstres tilstedeværelse i byrådet og i kommunestyret har
27 bidratt til å gjøre politikken grønnere og mer sosial. Det er en rolle vi akter å fylle også i neste
28 periode. Vi har fortsatt mange ideer for hva som vil gjøre Tromsø til et enda bedre sted å bo, og
29 håper at vi får muligheten fra velgerne til å gjennomføre enda mer med et større og sterkere Venstre
30 i perioden 2015-2019!

31

32 **Venstres fire hovedsaker i Tromsø er:**

- 33 1. Å lage miljøvennlige og effektive samferdselsløsninger
- 34 2. Å gi læreren tid til å være lærer
- 35 3. Å gi mer til de som trenger det mest og se de som faller utenfor systemet
- 36 4. Å legge til rette for utvikling av kultur, idrett og næringsliv i kommunen

37

38 **Om programarbeidet**

39 Programkomiteen ble valgt på årsmøtet i Tromsø Venstre 21. januar 2014. Medlemmene har vært
40 Kine Bergheim (leder), Erik Iversen, Bernhard Siebert, Irene Dahl, Aud Jektvik og Jonas Stein.
41 Dette er førsteutkastet til program. Medlemmer og andre kan komme med endringsforslag til dette
42 dokumentet fram til 30. november. Etter dette skal vi utarbeide et andreutkast, som også vil være
43 åpen for innspill før det endelig fremmes for årsmøtet i januar 2015. Endringsforslag sendes til
44 kine.bergheim@venstre.no og merkes med Endringsforslag til programmet.

45

46

1		
2		
3		
4		
5		
6	Innhold:	
7		<i>side</i>
8	1. Samferdsel	4
9	2. Byutvikling	7
10	3. Miljø	9
11	4. Helse og omsorg	10
12	5. Kunnskap og oppvekst	13
13	6. Kultur	17
14	7. Idrett	19
15	8. Vekst og verdiskaping	21
16	9. Demokrati og deltakelse	23
17		

1. SAMFERDSEL

Venstre ønsker en grønn, smart og moderne samferdselspolitikk i Tromsø. Skal byen løse dagens og fremtidige samferdselsproblemer må det tas grep i neste kommunestyreperiode. Tromsøpakke 3 ble vedtatt i 2012 og varer til 2016. Tromsøpakke 3 inneholder mye god og fremtidsrettet politikk, hvor Venstre blant annet har fått gjennomslag for det nye kollektivfeltet langs Stakkvollvegen og flere sykkelstier. Tromsøpakke 3 støttes også opp av de fremtidsrettete tiltakene i Sykkelparken Tromsø og ikke minst Tromsømarka-prosjektet. Men Tromsø trenger en ny og mer kraftfull politikk i neste periode, Venstre har viljen og tiltakene som trengs for å ta tak i utfordringene som kommer med en by som vokser. Det vil selvfølgelig koste penger, men det vil gjøre det bedre å bo, arbeide og drive næringsvirksomhet i Tromsø.

1.1 Bedre og billigere kollektivtilbud

Å gjøre kollektivtilbudet så billig og effektivt at det kan konkurrere med bilen er Venstres viktigste samferdselssak i Tromsø. En ny Tromsøpakke 4 må bidra til at kollektivtilbudet løftes betraktelig både gjennom flere og hyppigere avganger og nye investeringer i kollektivfelt for å bedre framkommeligheten. I en ny Tromsøpakke 4 må også prisene, spesielt for månedskort, reduseres og betalingssystemene moderniseres. Vi ønsker oss flere utsalgsteder for billetter og månedskort. Venstre mener at ordningen med rabatterte priser for ungdom og unge voksne (16-29 år) er god, men vi mener at studenter uansett alder bør reise billig i Tromsø.

For å støtte opp om mer kollektivtransport og en grønn byutvikling vil Venstre fortette boligbygging rundt kollektivtraseene, slik at de kommer flest mulig passasjerer til gode gjennom hyppigere avganger.

De siste årene har kollektivtilbudet i Tromsø dessverre blitt dårligere og dyrere. Troms fylkeskommune har ansvaret for drift av kollektivtrafikken, mens Tromsø kommune har ansvaret for infrastrukturen med busstopp og kollektivfelt. Det er på tide at disse sees i sammenheng og at Tromsø kommune får ansvar for drift av kollektivtrafikken og kan sikre at en ny Tromsøpakke 4 bidrar til at også kollektivtilbudet blir bedre for byens innbyggere. Kommunen skal samarbeide med Troms Fylkestrafikk for å sikre god flyt i trafikken mellom kommunene.

1.2 Raskt og trygt fram med sykkel

En viktig del av Venstres samferdselspolitikk er å stimulere til økt bruk av sykkel. Venstre vil derfor jobbe for å øke antall kilometer gang- og sykkelveg, og forbedre vintervedlikehold på sykkelvegene. Vi vil skille fotgjengere, syklister og bilister for å unngå konflikter og farlige situasjoner, og etablere egne sykkelfelt på veien der det er hensiktsmessig. Venstre vil bygge flere sykkelparkeringsplasser, også med tak. Venstre mener at ved åpning av kollektivfelt på Stakkevollveien er det naturlig at kollektivtrafikken i størst mulig grad kanaliseres dit, slik at for eksempel Dramsveien på sikt kan bli mer tilgjengelig for syklister og fotgjengere.

1.3 Elbil

Venstre ønsker å stimulere til mer bruk av elbil, og her har vi dessverre kommet altfor kort i Tromsø. Vi trenger bedre infrastruktur, flere ladestasjoner, for at flere skal velge lavutslippsbiler. Venstre vil bygge 100 ladestasjoner i Tromsø.

1.4 Bybane

Venstre vil jobbe for at det etableres en bybane i Tromsø. Strekket mellom Sentrum-Stakkevollveien-Breivika-Jekta-Flyplassen har alle kvaliteter som kreves for en moderne baneløsning som kan gå vekselvis over og under jorden. Vi har tenkt på dette når vi har arbeidet

1 med å få på plass to kollektivfelt langs Stakkevollveien, det er plass til en framtidig utbygging her.
2 En bybane vil redusere støvforurensing i byen og binde byen sammen på en effektiv, miljøvennlig
3 og moderne måte.

5 **1.5 Tromsømarka og grønne lunger**

6 Venstre mener at noe av det viktigste i Tromsø er å bevare byens grønne lunger og et turløypenett på
7 Tromsøya. Dette er også viktig for transport og folkehelse at Tromsømarka-prosjektet med å sette i
8 stand marka til å tåle mer bruk videreføres. Venstre vil jobbe for å bevare og utvikle grøntdraget på
9 øya gjennom turløyper med snarveieprosjekt for gående og skiløpere.

11 **1.6 Nye veiprosjekter**

12 Bedre vedlikehold på veier er viktig for folks fremkommelighet, men også i et miljøperspektiv med
13 tanke på skader og varighet på kjøretøy. En del av midlene i Tromsøpakke 4 bør brukes til
14 vedlikehold av veier.

16 Venstre er utålmodige når det gjelder en ny Kvaløyforbindelse, som må gjennomføres med felles
17 finansiering av Troms Fylke, Tromsø Kommune, Staten og brukerfinansiering. En ny
18 Kvaløyforbindelse vil kunne bidra til reduksjon av køutfordringene på Kvaløya og samtidig gjøre
19 det mulig med utvikling og nye boliger på Kvaløya. En slik forbindelse vil gi store muligheter for
20 utvikling av både byen og distriktet. Vi vil arbeide for at denne veiforbindelsen har høyeste prioritet
21 hos Fylkeskommunen.

23 Venstre ønsker at E8 i Ramfjorden bygges så snart det lar seg gjøre og er positiv til brukerbetaling
24 dersom det kreves fra statlige myndigheter for å få ny veg realisert. Vi har stemt for østre alternativ,
25 men er åpen for andre muligheter dersom det er det som skal til for å få veien bygd i vår levetid.

27 **1.7 Park and ride**

28 Venstre mener at vi allerede har fungerende og uorganiserte park and ride-tilbud ved at det fins
29 steder der bilister kan parkere bilen sin gratis og ta buss, gå eller sykle inn til byen. Venstre er for
30 åpne for å utbygge egne park and ride-tilbud hvis bilister fra distriktet etterspør det.

32 **1.8 Brukerbetaling**

33 Den lokale drivstoffavgiften er en forbruksbasert og ubyråkratisk ordning som har vært et viktig
34 verktøy i samferdselspolitikken i mange år. Samtidig er inntektene blitt stadig mindre i forhold til
35 kostnader på drift og bygging av vegsystemet. Om vi skal klare å løse de store oppgavene i
36 Tromsøpakke 4 må drivstoffavgiften økes fra dagens nivå. Dette vil også kunne utløse betydelige
37 statlige midler gjennom den statlige belønningsordningen for kollektivtrafikk og for gang- og
38 sykkelveger. Venstre vil samtidig sikre at minimum 20 prosent av inntektene fra brukerbetalingen
39 går til bedre vedlikehold av veibanen i Tromsø. Venstre er opptatt av å finne løsninger som i mindre
40 grad belaster bilistene i distriktet for oppgraderinger av alternative transportløsninger i byen. Også
41 bilister tjener på at bussen går oftere og i egne felt, da blir det mindre kø og mer effektivitet i
42 trafikken.

44 **Venstre vil:**

- 45 • etablere «En ny samferdselspolitikk for Tromsø» som følges opp lokalt, regionalt og
- 46 nasjonalt
- 47 • etablere en Tromsøpakke 4 på 8 år og investeringer og drift på over 1 milliard med en klar
- 48 grønn profil
- 49 • prioritere flere bussavganger og billigere billetter
- 50 • gi bussene bedre fremkommelighet i Tromsø

- 1 • øke den lokale drivstoffavgiften for å få en stor og kraftfull Tromsøpakke 4
- 2 • at det bygges flere gang- og sykkelveger
- 3 • utrede bybane
- 4 • at bygging av ny E8 i Ramfjorden startes
- 5 • at bygging av ny Kvaløyforbindelse startes

1 **2. BYUTVIKLING**

2

3 I løpet av de siste fire årene har byrådet og kommunestyret vedtatt mange nye reguleringsplaner, og
4 en rekke byggeprosjekter er igangsatt og ferdigstilt. Antall nye boliger bygd i Tromsø sank under
5 årene etter finanskrisen, og byen er i ferd med å hente seg igjen. Byrådet har lagt frem en
6 boligpolitisk handlingsplan som setter mål og prioriteringer for hvordan kommunen skal forvalte
7 sine eiendommer og spille en aktiv rolle på boligmarkedet, både for å bygge boliger for
8 vanskeligstilte og sørge for at boligbyggingen for øvrig øker. Venstre mener at boliger til sosiale
9 formål må spres ut i byen mest mulig slik at en unngår en opphopning av sosiale boliger i enkelte
10 områder.

11

12 Venstre vil

- 13 • realisere tiltakene i den boligpolitiske handlingsplanen
- 14 • tilrettelegge for at kommunale eiendommer brukes til såvel sosial boligbygging som annen
15 boligbygging
- 16 • videreføre JA-holdningen til nye byutviklingsprosjekter som ble innført i 2011
- 17 • legge føringer for byplanleggingen i områdeplaner og kommuneplanens arealdel
- 18 • jobbe aktivt for at det bygges nok boliger og at boligbyggingen blir variert og tilpasset ulike
19 brukergrupper
- 20 • sikre at sosiale boligprosjekter spres mest mulig slik at en unngår en opphopning i enkelte
21 områder
- 22 • prioritere studentboligprosjekter, og støtte de planlagte prosjektene langs Dramsvegen og på
23 Isrenna samt nær Stakkevollvegen

24

25 **2.1 Fortetting**

26 En forutsetning for god byutvikling er at boligbygging og eiendomsutvikling bygger på fortetting, i
27 stedet for en byspredning som ofte betyr mer bilavhengighet. I de allerede tett bebygde områdene i
28 Tromsø, særlig på Tromsøya, er det ikke plass til at bebyggelsen kan spre seg nevneverdig. Venstre
29 vil i arbeidet med områdeplaner og kommunedelplaner jobbe for en best mulig fortetting, med nær
30 avstand mellom lokale bydelssentre og boligbebyggelse.

31

32 Venstre vil:

- 33 • arbeide for at det blir kortest mulig avstander mellom viktige reisemål som arbeidsplasser,
34 boliger og næringsområder
- 35 • videreutvikle og etablere lokale bydelssentra og møteplasser
- 36 • jobbe for et bedre gang- og sykkelveinett i Tromsø slik at det er lett å velge bort bilen
- 37 • arbeide for knutepunktfortetting langs kollektivfeltet i Stakkevollvegen

38

39 **2.2 Møteplasser og grønne lunger**

40 Venstre vil prioritere sentrumsutbyggere som planlegger uteområder og fellesområder som kommer
41 alle til gode. Ved økt fortetting og bygg i høyden blir dette svært viktig, og Venstre vil ha øye for
42 detaljer som gjør det triveligere også for beboere som bor i nærheten av og rundt nye bygg.
43 Takhager kan bli en mulighet.

44

45 Vi arbeider også for at Tromsø sentrum skal være livligere, og har ikke gitt opp drømmen om
46 mindre trafikk og flere folk i sentrumsgatene. Dette krever store omlegginger og vi har ikke lyktes i
47 å finne praktiske løsninger for å stenge f.eks sørenden av Storgata for trafikk i perioder, men vi vil
48 fortsette å ha dette i bakhodet både når det gjelder byutvikling og transport fremover.

49

1 **2.3 Tromsøya**

2 Tromsøya er den delen av Tromsø kommune der det bor flest mennesker i dag, og der byens
3 sentrum ligger. Venstre mener at det er viktig å sikre et levende sentrum som motvekt til
4 næringsarealene på Langnes. Som en del i dette må det legges til rette for flere boliger i
5 sentrumsnære områder. Venstre mener også at reguleringsplaner med flere etasjer og høyere
6 utnyttingsgrad er en naturlig del av fortettingen på Tromsøya. Dette vil også kunne bidra til at
7 risikoen for nedbygging av grøntområdene reduseres. Samtidig må boligbebyggelsen være variert,
8 og høyhus bygges der det ligger til rette for det.

9
10 Venstre vil:

- 11 • sikre en variert boligmasse på Tromsøya
- 12 • ha en positiv holdning til høyhus, samtidig som konkrete prosjekter ses i sammenheng med
13 bebyggelsen i det aktuelle området
- 14 • bygge flere sentrumsnære boliger
- 15 • etablere en sjøfront langs Tromsøysundet, med en sammenhengende havnepromenade fra
16 Skansen til Hålogaland Teater og Telegrafbukta
- 17 • arbeide for at Tromsø sentrum er attraktivt for næringsliv, kultur og reiseliv og bevarer sine
18 historiske kvaliteter
- 19 • bygge ut parkeringskapasitet under overflaten og utvide parkeringstunnelen
- 20 • bevare Tromsømarka som gode friluft- og rekreasjonsområder
- 21 • øke utnyttelsesgraden langs Stakkevollvegen, som snart får fire kjørefelt, ved å bygge
22 høyere
- 23 • *Et flertall i programkomiteen ønsker følgende kulepunkt:*
24 *at området til Bioforsk på Holt fremdeles skal brukes til forskningsformål*
- 25 • *Et mindretall i programkomiteen ønsker følgende kulepunkt i stedet:*
26 *åpne for å flytte Bioforsk fra Holt, gradvis og i samråd med miljøet der, for å bygge en ny,*
27 *moderne og miljøvennlig bydel mellom Nordre Hansmark og Elverhøy*

28 29 **2.4 Kvaløya**

30 I dag er boligbyggingen på Kvaløya sterkt begrenset på grunn av trafikksituasjonen. Med en ny
31 Kvaløyforbindelse vil muligheten til å planlegge for ny boligbygging bli bedre. En ny
32 Kvaløyforbindelse er derfor avgjørende for å kunne øke antall boliger i Tromsø.

33
34 Venstre vil:

- 35 • realisere Kvaløyforbindelsen
- 36 • vurdere å utarbeide en ny områdeplan for Kvaløysletta som sikrer knutepunktfortetting og
37 mer fortetting
- 38 • at områder ved Tisnes og Håkøya vurderes som nye områder for boligbygging
- 39 • bevare/ikke bygge ned eksisterende naturreservat og bevaringsverdige naturområder

40 41 **2.5 Tromsdalen**

42 Kommunestyret har vedtatt ny lokalisering av skytebane til Kjoselvdalen. Venstre vil at arbeidet
43 med ny skytebane skjer så raskt som mulig slik at det frigjøres tur- og friområder i Tromsdalen.

44
45 Venstre vil

- 46 • sikre at dagens skytebanetomt i Tromsdalen omgjøres til allment friluftsområde
- 47 • arbeide for at det etableres en sammenhengende gangstrøk langs Tromsøysundet fra
48 Gammelgård til Tomasjordnes

1 **3. MILJØ**

2

3 Å ta vare på naturen; jord, luft, vann og det biologiske mangfoldet, er avgjørende for vårt
4 eksistensgrunnlag og har verdi i seg selv. Venstre er optimister når det gjelder å finne løsninger som
5 fremmer vår livskvalitet samtidig som vi ivaretar naturen rundt oss. Venstre vil gjøre Tromsø til et
6 grønt bysamfunn; vi skal utvikle og bruke miljøteknologi og finne løsninger som også andre kan
7 benytte.

8

9 Omstillingen til et lavutslippsamfunn er krevende, men gir nye muligheter. I en verden hvor miljø-
10 og klimaproblemene blir tydeligere, vil de miljøvennlige samfunnene bli morgendagens
11 vinnere. Det viktigste generelle virkemiddelet Venstre vil benytte, er å forsterke den
12 transportreformen vi har påbegynt. Det blir noe dyrere å kjøre bil, men bedre og billigere å reise
13 miljøvennlig for kollektivtrafikanter, syklistene og fotgjengere. Se også kapitlene om samferdsel og
14 byutvikling for mer om dette.

15

16 **3.1 Fornybar energi**

17 Omlegging fra fossil til fornybar energi er nøkkelen i kampen mot global oppvarming.

18 Potensialet for fornybar energiproduksjon i Norge er stort, men Venstre er bekymret over
19 manglende nasjonal satsing. Tromsø Venstre vil bruke kommunens eierinteresser i Troms Kraft for
20 økt satsning på bølgekraft og tidevannskraft. Venstre er i positiv til økt vindkraftproduksjon i
21 Tromsø kommune. Venstre er positiv til utbygging av nye mikro- og småkraftverk i kommunen.

22

23 **3.2 Innovasjon og bærekraft innenfor kommunens drift**

24 Kommunen er storforbruker av strøm, og kan gjøre en forskjell på miljø og marked både ved å
25 energieffektivisere i nybygg så vel som drift, og å benytte seg av mer miljøvennlige energikilder.

26

27 Venstre vil gjennomføre økte ENØK-tiltak i kommunen for å spare strøm. All oljefyring i
28 kommunal sektor skal erstattes. Venstre vil også påse at større utbygginger skjer med stor bevissthet
29 rundt energibruk. Venstre mener at elbil-andelen i kommunen bør økes og at dette prioriteres ved
30 utskiftning.

31

32 Venstre vil:

- 33 • arbeide for at det utvikles mer fornybar energi i Tromsø og i Nord-Norge
- 34 • fjerne all oljefyring i kommunale bygg innen 2018
- 35 • redusere kommunale gebyrer for nye miljøvennlige hus
- 36 • redusere kommunale gebyrer for miljøfremmende tiltak og investeringer

37

1 **4. HELSE OG OMSORG**

2

3 Venstre vil gi mer til de som trenger det mest. I et sosialliberalt samfunn er det viktig med hjerterom
4 for de som faller utenfor det store fellesskapet.

5

6 Helsebegrepet handler ikke bare om den fysiske helsen. Vår psykiske helse er også svært viktig for
7 livskvaliteten. Venstre ønsker seg et helsevesen som jobber helhetlig med både fysisk og psykisk
8 helse og som ser nødvendigheten i å se hele mennesket.

9

10 Tilrettelegging for folkehelse og økt fysisk aktivitet er viktig i vår politikk for byutvikling, se
11 kapitlet om det.

12

13 **4.1 Forebygging og lavterskeltilbud for ungdom**

14 Venstre vil ruste opp skolehelsetjenesten, og flere helsesøstre er en av våre tre hovedprioriteter i
15 skolen. Vi er stolte av ungdomshelsetjenesten Tvibit, som har fått nasjonal oppmerksomhet for sitt
16 lavterskeltilbud for ungdom i Tromsø. Venstre har i inneværende periode sørget for at denne
17 tjenesten blir utvidet og flyttet til det kommende ungdomshuset på (den gamle) Brannstasjonen.

18

19 **4.2 Barn og barnevern**

20 Alle barn har rett til en trygg oppvekst. Barnevernet må sikres bemanning og økonomi slik at
21 vanskeligstilte barn kan få nødvendig støtte og hjelp uten lang ventetid. Det må arbeides
22 kontinuerlig for å inkludere barns perspektiver og medbestemmelse. Tromsø Venstre vil arbeide for
23 at offentlige instanser som arbeider med rus, psykiatri og sosiale ytelser alltid skal undersøke om
24 barn er berørt.

25

26 Venstre vil

- 27 • sikre at barnevernet har trygge rammevilkår
- 28 • sikre at NAV kartlegger eventuelle barns behov ved utmåling av sosialhjelp
- 29 • at alle kommunale instanser som møter vanskeligstilte alltid stiller spørsmål om
30 vedkommende har omsorg for barn

31

32 **4.3 Psykisk helse**

33 Venstre ønsker økt fokus og satsing på psykisk helse. Dette er viktig for å fjerne stigmaene rundt
34 psykiske lidelser og vil gjøre det enklere for folk å søke hjelp. Det er også viktig å bevilge penger til
35 psykiatrien slik at hjelpen er tilgjengelig når man trenger den.

36

37 Fysisk og psykisk helse henger sammen og må behandles mer helhetlig. Tromsø Venstre arbeider
38 nasjonalt og lokalt for bedre samhandling mellom somatiske og psykiske helsetilbud.

39

40 Venstre vil

- 41 • bevilge mer penger til psykiatri med sikte på å forkorte behandlingstiden
- 42 • fortsette og styrke arbeidet med PSYKhjelpa rettet mot psykisk helse blant ungdom
- 43 • øke psykologtilbudet i Tromsø kommune

44

45 **4.4 Krisesenter**

46 Venstre vil garantere for økonomisk forsvarlige og forutsigbare rammer for byens krisesentertilbud.
47 Vi er opptatt av at det skal være et likeverdig tilbud for alle kjønn, slik at vi ikke glemmer eller
48 usynliggjør bla. menn som er utsatt for overgrep og partnervold. Venstre mener at mulighetene for å
49 ha med kjæledyr under opphold på krisesenter bør vurderes, for å trøst og selskap, men også for at
50 dyret selv skal slippe å være hjemme hos en voldsutøver. Noen voldsutøvere kommer med trusler

1 mot eller skader dyrene og det er viktig både for tryggheten til dyret og den/de som drar på
2 kritesenteret at dyrets stell og sikkerhet er ivaretatt.

3

4 Venstre vil:

- 5 • sikre Kritesenterets økonomiske rammevilkår
- 6 • sikre at menns behov blir tilstrekkelig inkludert
- 7 • undersøke muligheten for at dyr kan være med på Kritesenteret

8

9 **4.5 Rusomsorg**

10 Sosialt ansvar handler først og fremst om å hjelpe de medmenneskene som sliter i hverdagen.
11 Venstre anerkjenner at rusmisbruk må betraktes som en sykdom og vil skifte fokus fra straff til
12 forebygging og behandling. Dette handler om å skape verdige liv for rusmisbrukerne, og deres
13 nærmeste. Venstre mener at samfunnet kan gjøre mye mer for å bidra til rusfrie liv, etter
14 akuttavrusning foreslår vi at man innen 24 timer skal ha et tilbud om hjelp til å bli rusfri. Når man
15 skrives ut skal et høvelig botilbud være på plass. Arbeid er et viktig element for å bli rusfri, og
16 Venstre vil ha flere lavterskeltilbud for arbeidssøkende i kommunen.

17

18 Helt grunnleggende for Venstres ruspolitikk er å skifte fokus fra moralisering over folks handlinger
19 til å redde liv og helse. Derfor vil Venstre bygge et sprøyterom, med helsepersonell og rent utstyr
20 tilgjengelig, for å hindre overdoser og smitte gjennom bruk av urene sprøyter.

21

22 Venstre vil:

- 23 • i samarbeid med offentlige og frivillige aktører sikre at rusmisbrukere og deres pårørende
24 har et godt omsorgstilbud tilpasset den enkeltes behov
- 25 • etablere flere behandlingsplasser og bedre ettervernstilbud for rusmisbrukere. Ingen som
26 ønsker avrusning skal måtte stå lenge på venteliste!
- 27 • utvikle en ordning med sprøyterom
- 28 • sikre at alle får en individuell tiltaksplan og god oppfølging.
- 29 • etablere et bedre tilpasset boligtilbud for alle brukere av Tromsøs kommunale boliger, og
30 bygge flere kommunale boliger gjennom stiftelsen Kommunale Boliger

31

32 **4.6 Arbeid er også velferd**

33 Tromsø Venstre har i kommunestyret stemt for prinsippet om aktivitetsplikt for å motta sosialhjelp
34 fra kommunen. Målet med sosialhjelp er at det skal være en midlertidig hjelp til å komme videre, og
35 Venstre mener at storsamfunnet bør strekke seg langt for å tilrettelegge for at alle skal ha noe
36 meningsfullt å gjøre om dagen. Individuelle vurderinger må ligge til grunn for anbefalinger om
37 aktivitet og mengde pr uke. For Venstre er det viktigste med denne reformen at kommunen skal gjøre
38 mer for sosialhjelpsmottakere, ikke en eventuell økonomisk gevinst som vil kunne komme av økt
39 aktivitet hos denne gruppen. Det er sannsynlig at en slik reform vil kreve store ressurser i en
40 startfase, men vi mener at dette er å investere i mennesker som ellers fort ramler utenfor det sosiale
41 fellesskapet uten en jobb å gå til. Det er mye god forebygging i å være i noe aktivitet, møte folk og
42 vite at man er til nytte.

43

44 Venstre vil:

- 45 • arbeide for at alle som mottar sosialhjelp har et individuelt tilpasset jobb- eller
46 aktivitetstilbud

47

48 **4.7 Helsehjelp og sanitært tilbud til bostedsløse og papirløse**

49 All human politikk bygger på at mennesker er like, og har like, umistelige menneskerettigheter.
50 Tromsø kommune har allerede i dag et godt tilbud for bostedsløse og papirløse. Venstre mener at

1 kommunen, sammen med ideelle organisasjoner, fortsatt skal stille til rådighet toalett- og dusjanlegg
2 om tilreisende grupper ikke får disse behovene dekt på egenhånd. Kommunale natthjem skal være
3 åpen for tilreisende. Ved tilfeller av at tilreisende sover ute på vinterstid skal kommunen sørge for å
4 gjøre disse kjent med overnattingsmuligheter som fins. Ansatte i kommunen skal gi papirløse
5 innvandrere nødvendig helsehjelp.

6

7 **4.8 Eldreomsorg tilpasset den enkelte**

8 Mange eldre er ved god helse, og det er bra, men mange trenger hjelp og en utstrakt hånd fra
9 storsamfunnet. Tromsø Venstre ønsker en god eldreomsorg hvor kvalitet er det viktigste kriterium.
10 Venstre vil ta et oppgjør med den rådende helsepolitikken som handler om at alle tilbud må være
11 levert av det offentlige. I stedet for vil Venstre at det offentlige skal ta ansvar for finansiering og
12 kvalitetssikring, men i større grad samarbeide med alle gode krefter i samfunnet, som frivillige
13 organisasjoner og private helsebedrifter. Det viktigste må være at alle som har behov for hjelp for et
14 best mulig tilbud, ikke hvem som leverer tjenestene.

15

16 En god omsorgstjeneste må bygge på en fornuftig balanse mellom institusjonsbaserte tjenester og
17 en oppsøkende og nærmiljøbasert omsorg. Eldre som har behov for heldøgns pleie og omsorg skal
18 føle seg trygg på at tilbudet finnes. Alle som trenger hjelp i hverdagen må få nødvendig bistand når
19 de trenger det. Det gjelder så vel hjemmetjenester som plass i sykehjem eller omsorgsbolig. Eldre
20 og deres pårørende må få frihet til å velge tilbud som er tilpasset den enkeltes ønsker og behov. Vi
21 vil arbeide for at mulighetene for å kunne velge er til stede.

22

23 Venstre vil:

- 24 • at utbyggingen av Otium igangsettes snarlig
- 25 • skape et mer variert tilbud innen eldreomsorgen, gjerne med private tilbud som supplement.
26 Brukerne må i langt større grad få mulighet til å bestemme innholdet i tjenestene de får fra
27 det offentlige
- 28 • sikre fritt sykehjemvalg, slik at den enkelte selv kan velge hvilket tilbud som passer best.
29 For at valget skal bli reelt, må det etableres flere sykehjemsplasser i både privat og offentlig
30 regi
- 31 • etablere alders-/seniorhjem og flere omsorgsboliger for de som trenger et mindre
32 pleieintensivt tilbud
- 33 • eldresentre og frivillighetssentraler er viktige møtepunkt for mange eldre og bidrar til
34 atspredelse og god helse. Slike møteplasser må styrkes.
- 35 • ha lavere terskel for å kunne få hjemmetjenester og dermed sikre forebyggende tilbud for
36 eldre som trenger hjelp slik at de kan bo i eget hjem så lenge som mulig.
- 37 • jobbe for økt bemanning og bedre medisinsk-faglig tilsyn ved sykehjemmene
- 38 • sikre rekrutteringen til omsorgsyrkene
- 39 • oljeturnus bør innføres som en prøveordning innen helse- og omsorgssektoren

40

1 **5. KUNNSKAP OG OPPVEKST**

2

3 **5.1 Barnehager**

4 Barnehagene er en viktig del av de fleste barns hverdag og oppvekst i Tromsø. Venstre vil stimulere
5 til mer samarbeid og kompetanseheving mellom barnehager, også mellom offentlige og private
6 barnehager. Venstre vil fortsette å likebehandle offentlige og private barnehager. Venstre vil vurdere
7 å opprette et mer fleksibelt barnehagetilbud, slik at det samlede tilbudet er tilpasset varierte
8 arbeidshverdager. Mange foreldre har ikke arbeidstid fra 8 til 16, disse familiene må også kunne
9 sikres et godt tilbud. Det skal fortsatt være begrensinger på hvor lenge barn skal være i barnehagen.

10

11 Venstre vil:

- 12 • at barnehageutbygginger skal være gjennomtenkt og sikre gode uteområder og et sunt
- 13 inneklime
- 14 • at det skal være lik subsidiering av private og offentlige barnehager.
- 15 • finne mer fleksible løsninger for åpningstider i barnehagene

16

17 **5.2 Skole**

18 Venstres hovedprioritet i skolesektoren er og blir å sørge for at Tromsø kommune utdanner og
19 beholder de beste lærerne. Ingenting kan erstatte en god lærer, det er den viktigste innsatsfaktoren
20 for å heve elevenes utbytte av å gå på skolen. En god lærer klarer å løfte alle elever, slik at de best
21 kan realisere sitt fulle potensiale og bli det de vil. Det er dette skolen handler om. Det er en skyhøy
22 ambisjon, og en ambisjon som ikke kan senkes en millimeter.

23 Foran forrige valg lovet vi å sørge for at flere lærere fikk ta etter- og videreutdanning og å
24 modernisere skolens IKT-utstyr. Kommunen tilbyr nå videreutdanning til minst 50 lærere i året, og
25 det er gjort store investeringer i ny teknologi rundt på kommunens skoler. Denne positive
26 utviklingen vil vi fortsette. I denne perioden velger vi videre å fokusere på et bedre psykisk
27 læringsmiljø for elevene, nærmere bestemt behovet for flere helsesøstre i skolen.

28

29 **5.3 Venstres 3 hovedprioriteringer for Tromsøskolen:**

30

31 ***1. Utdanne og utvikle de beste lærerne***

32 Tromsø Venstre mener det er åpenbart at selv den dyktigste lærer bør få mer tid til å utvikle seg
33 faglig og i faglige fellesskap enn det man kan rekke i løpet av en travel arbeidsdag på skolen. Alle
34 lærere må gis muligheten til å videreutdanne seg, oppdatere seg faglig og diskutere med sine
35 fagfeller dersom de ønsker det. De siste fire årene viser at etter- og videreutdanning er ønsket av
36 lærerne i Tromsøskolen, vi vil fortsette satsningen på dette. Det langsiktige målet, som vi deler med
37 resten av byrådspartiene, er at alle lærere i grunnskolen skal ha 60 studiepoeng i sine
38 undervisningsfag, i første omgang vil vi sørge for at alle lærere i norsk, engelsk og matte har minst
39 30 studiepoeng i sitt fag og at det fins minst tre lærere på hver skole med 60 studiepoeng i sitt fag.

40

41 Nyutdannede lærere skal møtes med faglig oppfølging og støtte det første som lærer i
42 Tromsøskolen. Det er viktig at nyutdannede lærere ivaretas og får en god start i yrkeskarrieren, slik
43 at de får lyst til å fortsette som lærere her i Tromsø. Venstre vil sikre at det er nok praksisplasser for
44 lærerstudenter i kommunen. Venstre mener at det bør etableres et samarbeidsprosjekt mellom
45 kommunen og lærerutdanningen ved UiT for å sikre en god overgang fra studier til læreryrket.
46 Venstre vil at kommunen skal utarbeide en plan for reduksjon i rapportering, kartlegging og annen
47 sentralstyring som stjeler tid og frihet i lærerens arbeidshverdag.

48

49 ***2. Flere helsesøstre i skolen***

50 Alle elever vil i løpet av sine ti år i grunnskolen oppleve små eller store livshendelser som kan

1 komme i veien for deres trivsel og konsentrasjon i skolehverdagen, og uansett hvor omtenkssomme
2 og hardtarbeidende lærere vi har så vil tiden komme til kort i møte med disse elevenes problemer.
3 Slik situasjonen er i dag vil barna og ungdommene ofte finne ei stengt dør hos helsesøsteren, som
4 bare er på skolen et par dager i uka. På barnetrinnet er det dobbelt så mange elever pr
5 helsesøsterstilling enn det som er Helsedirektoratets anbefaling, på ungdomsskolen er det nesten
6 like ille. Flere helsesøstre i Tromsø kommune vil løfte elevens trivsel og læringsmiljø, og gi læreren
7 bedre tid til å undervise klassen sin. Flere tilgjengelige helsesøstre på ungdomsskolen og
8 videregående vil også være et løft for ungdommens seksuelle helse. Venstre vil derfor fortsette å
9 ansette nye helsesøstre til vi når Helsedirektoratets anbefaling. I første rekke vil vi prioritere barne-
10 og ungdomsskolen, da vi ser at elever på videregående i og rundt Tromsø sentrum har mulighet til å
11 bruke helsestasjonen på Tvibit, men også på videregående skoler ligger Tromsø langt bak
12 Helsedirektoratets anbefalinger. Venstre er pådrivere for en nasjonal dugnad for å få flere
13 helsesøstre, av begge kjønn.

14 15 **3. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i skolen**

16 Ny teknologi i skolen gir store muligheter for variert læring. Elevene bør lære seg om teknologien
17 rundt oss, hvordan det egentlig fungerer og hva det kan brukes til. Når all tilgjengelig kunnskap er
18 noen tastetrykk unna er det avgjørende at elevene lærer seg informasjonsinnhenting og kildekritikk
19 fra tidlig alder. Elevene må også gjøres bevisste på personvern og trygghet på nett. Skolene må
20 gjøres i stand til å være i forkant av de unge og drevne databrukerne, slik at IKT støtter
21 undervisningen framfor å distrahere. Venstre vil fortsette satsingen på oppdateringen IKT-utstyr og
22 -kompetanse i Tromsøskolen.

23 24 **5.4 Læringsmiljø**

25 Tromsø kommune har ikke bare et stort ansvar for læringen til elevene, kommunen har også ansvar
26 for at skolen skal være et godt sted å være og vokse. Kommunen skal sette i stand skolene til å
27 håndtere mobbing og alle skoler skal ha en mobbeplan, Venstre mener også at frivillige
28 ungdomsgrupper kan trekkes inn i det kontinuerlige arbeidet og i konkrete konflikter. Vi vil fortsette
29 arbeidet for å få flere helsesøstre inn i skolen, for å være tilstede med tid til å trøste og nøste i
30 kompliserte krangler. Hvis systemet feiler og man ikke klarer å ordne opp i en konflikt, mener
31 Venstre at normen skal være mobberen, ikke offeret, må bytte skole.

32
33 Venstre vil ha flere yrkesgrupper inn i skolen, for å avlaste læreren og bringe mer og annerledes
34 kompetanse inn på læringsarenaene.

35
36 Venstre vil fortsette fokuset på tidlig avdekking og innsats rettet mot elever som sliter faglig.
37 Venstre mener også at det er behov for bedre og mer systematisk oppfølging av elever som lærer
38 raskere enn resten av klassen sin, og vil se på muligheten for egne talentprogram på tvers av skoler i
39 noen fag.

40 41 **5.5 Slipp skolen fri!**

42 Venstre vil gi større rom for elever, foreldre og ansatte til å engasjere seg og være med på å
43 bestemme utviklingen på sin skole, og vi mener at tiden nå er moden for å innføre driftstyrer i
44 tromsøskolene. Etter at Tromsø kommune gikk over til å være en tonivåkommune endret rektorens
45 rolle og oppgaver seg til mer selvstendig økonomisk og pedagogisk ansvar, med mindre støtte fra
46 kommunens administrasjon. Et driftstyre vil kunne være en stor støtte for skolelederen i driften av
47 skolen. Et driftstyre på en skole kan settes sammen på ulike måter. Vanligvis består et driftstyre av
48 rektor, representanter for de ansatte, FAU-medlemmer, elever og representanter valgt av
49 kommunestyret. De ansatte vil her få en større innflytelse på egen arbeidsplass. Foreldre vil få en
50 reell mulighet til i langt større grad påvirke skolens drift. Det vil også skape større involvering

1 engasjement og reell medbestemmelse fra elever og foreldre. Skoler ved flere av Norges største
2 byer har hatt skolestyrer i over ti år bl.a. Stavanger og Oslo. Tromsø bør være den neste storbyen
3 som går inn for driftstyrer i skolen.

4
5 Venstre ønsker mangfold og utvikling i Tromsøskolen, og er positiv til at skoleledere kan søke til
6 kommunen om å prøve alternative løsninger på utfordringer som de opplever på sin skole.

7 8 **5.6 Vedlikehold av skoler**

9 De siste årene har en rekke skoler blitt renoveret, ombygd og flyttet, så det har gjennomført store og
10 nødvendige oppgraderinger på kommunens skolebygninger. Venstre mener at kommunens skoler
11 hovedsaklig er i god stand, og vil fortsette arbeidet for et godt fysisk læringsmiljø.

12 13 **5.7 Skolestruktur**

14 Venstre mener at kvalitet i undervisningen og et givende læringsmiljø skal være avgjørende for
15 skolestrukturen i kommunen. Dette betyr at det må være en viss størrelse både i elev- og
16 lærergruppene. Derfor vil Venstre ha en kritisk gjennomgang av dagens skolestruktur for å få en
17 bedre Tromsøskole med gode læringsmiljø.

18 19 **5.8 Helhetlig gjennomgang av ressursbruken i PPT**

20 De siste årene har PPT (Pedagogisk-Psykologisk Tjeneste) fått tilført store ekstra ressurser for å
21 kunne ivareta sine lovmessige oppgaver. Samtidig har skolene mistet lærerårsverk som følge av at
22 ressursene flyttes over til PPT. Dette er en utvikling som er lite ønskelig. Det er derfor ønskelig å
23 gjennomgå ressursbruken i PPT og vurdere om ressurser, oppgaver og kompetanse kan overføres
24 tilbake til skolene.

25
26 Tromsø kommune har bygd opp flere ressurscenter for elever med behov for spesialundervisning.
27 Ressurscentrene er bygd for å samle kompetanse og gi bedre individuelt tilpasset undervisning til
28 elever med behov for spesialundervisning, og Venstre ønsker at ressurscentrene blir brukt.

29 30 **5.9 Samisk-opplæring**

31 Alle barn som ønsker det skal ha tilgang til god opplæring i samisk språk i Tromsø kommune.
32 Venstre vil bygge videre på Prestvannet som ressurskole for samiskspråklige elever og lærere fra
33 hele kommune. Venstre vil arbeide for rekruttering av dyktige samisklærere og sikre at disse
34 inkluderes i satsingen på videreutdanning.

35 36 **5.10 Den kulturelle skolesekken**

37 Kunst og kultur må gjøres tilgjengelig for barn og ungdom, og de må få utvikle sin kreativitet på
38 skolen. Tromsø Venstre vil beholde og videreutvikle den kulturelle skolesekken. Vi vil gi alle elever
39 muligheten til å oppleve, skape og lære innenfor teater, billedkunst, kunsthåndverk, film og musikk.

40 41 **5.11 Svømmeopplæring**

42 Svømmeopplæringen må omorganiseres. Det vil være formålstjenlig å opprette hele og halve
43 undervisningsstillinger som svømmelærere i Tromsøskolen, slik at vi får mer profesjonelle og
44 erfarne svømmelærere. Hver svømmelærer vil kunne ivareta svømmeundervisningen ved flere
45 skoler. Undervisningen må legges om slik at deler av undervisningen intensiveres og foregår i
46 mindre elevgrupper, dermed vil alle elevene i barneskolen få like mye bassengtid, og opplæring av
47 høyere kvalitet. Man vil også kunne utnytte den eksisterende bassengkapasiteten bedre. Dette kan
48 bli aktuelt når det nye svømmeanlegget på Templarheimen kommer på plass.

49 50 **5.12 Skolefritidsordningen**

1 Når skoledagen er ferdig har kommunen fortsatt ansvar for et flertall av skolebarna gjennom SFO.
2 Tromsø Venstre mener at barnas tid i SFO må være meningsfull, og at foreldre skal oppleve at de
3 får kvaliteten de forventer når det betaler for dette.

4

5 Venstre vil:

- 6 • at SFO må kvalitetssikres og gi barna et meningsfullt tilbud. Kommunen skal lage klare
- 7 retningslinjer for hva som forventes av SFO-ene.
- 8 • tilrettelegge for mer kultur og kunst i SFO-tiden.
- 9 • inntektsjustere SFO-prisene, slik at de som tjener mindre betaler mindre for SFO-plass til
- 10 sine barn.

11

12 **5.13 Universitetsbyen**

13 Tromsø er en by som er unik på mange måter, blant annet ved å være vertsby for verdens nordligste
14 universitet. Hver fjerde innbygger er tilknyttet universitetet på en eller annen måte, og universitetet
15 preger hverdagen både for en stor andel av befolkningen og for byen som helhet. Venstre vil
16 samordne i by- og transportplanlegging med studentboligbyggingen og ha en god dialog med
17 studentene og universitetsledelsen. Studentsamskipnaden har store og nødvendige boligprosjekter
18 på vent, som er klare for utbygging, men mangler finansiering fra staten. Venstre vil at Tromsø
19 kommune skal være positiv til forenklete reguleringsplaner for nye studentboliger, og om det er
20 nødvendig for å få realisert nok studentboliger vil Tromsø kommune garantere for lån til
21 studentsamskipnaden.

22

23 Venstre ønsker å styrke universitetsbyen Tromsø ved å:

24

- 25 • innføre aldersuavhengig studentrabatt på kollektivtransport
- 26 • sikre forutsigbar finansiering av studentbarnehagene
- 27 • i siste instans sikre lånegaranti for bygging av studentboliger
- 28 • prioritere studentboligprosjekter, og realisere de planlagte prosjektene langs Dramsvegen og
- 29 på Isrenna samt nær Stakkevollvegen
- 30 • styrke møteplasser for forskningsmiljøene og det lokale næringslivet
- 31 • fortsette dialogen mellom byens politiske ledelse, universitetsledelsen og studentlederne

32

1 **6. KULTUR**

2
3 Et mangfoldig kulturliv er noe av det som gjør Tromsø til en spennende by å bo i og besøke, og
4 kultur er nå, som ved forrige valg, en av Venstres hjertesaker. Vi går til valg på fornyet tillit i
5 byrådet, og når det gjelder kultur har vi en viktig rolle å spille på borgelig side. For Venstre er ikke
6 kultur bare en hyggelig bonus, kultur er viktig for folk og viktig for Tromsø, og vi har passet på at
7 bevilgningene til kultur ikke har blitt rammet hardere enn andre poster når kommunen har vært nødt
8 til å kutte i budsjettene. I perioden som gikk har vi sørget for mer tilgjengelige biblioteker, økt støtte
9 til kultur som ikke er tilknyttet offentlige institusjoner, fullfinansiering av ungdomshuset på
10 Brannstasjonen, flere ungdomsklubber, utvikling av nye kulturtilbud som SMAK Matfestival og
11 Verdens Beste Barnefilmfestival, støtte til private kulturskoletilbud, økning av tilskudd til
12 Hålogaland Teater og Nord-Norsk Opera og Symfoniorkester og en avtale med Sametinget om
13 bevaring av samisk kultur. Mye av dette har blitt realisert på grunn av samarbeid mellom politikere,
14 kulturarbeidere og byens næringsliv. Vi har fortsatt ambisjoner på vegne av Tromsøs kulturliv.

15 16 **6.1 Barn og unge**

17 Et godt kulturtilbud for alle barn er viktig for at hver enkelt skal få utvikle sine talenter.
18 Kommunens kulturtilbud for barn skal fremme innsikt, engasjement, og den enkeltes personlige
19 dannelse. Rekruttering til byens kultur er også en bonus og en forutsetning for et intakt kulturliv
20 også i fremtiden. Den kulturelle skolesekken og kulturskoletilbudet er i denne sammenhengen
21 viktig. Like viktig er andre allment tilgjengelige tilbud som barn og familier kan oppleve, som
22 konserter som er tilpasset barn og kunst som vises i bybildet. Venstre er glad for etableringen av
23 Verdens Beste Filmfestival og for at byens festivaler har et godt fokus på barn og unge.

24 25 **6.2 Fritidsaktiviteter for barn og unge**

26 Møteplasser for kultur og fritidsinteresser innebærer så mangt, og Venstre er opptatt av at alle skal
27 finne noe som engasjerer dem. Vi vil derfor arbeide for at Brannstasjonen ungdomshus får et variert
28 tilbud, og vi ønsker at huset skal være tilgjengelig for ulike typer interesser og talenter. Vi er derfor
29 positive til at garasjen etter brannbilene blir brukt til motorinteressert ungdom, sløyd og/eller andre
30 praktiske interesser.

31
32 Venstre vil:

- 33 • fortsette å bygge ut kulturskoletilbudet, offentlig så vel som privat drevet.
- 34 • fremme barneperspektivet i møte med kulturnæringa
- 35 • være en pådriver for en snarlig utbygging av Brannstasjonen ungdomshus og at dette huset
- 36 kommer flest mulig ungdommer til gode
- 37 • støtte opp om kommunens fritidsklubber økonomisk

38 39 **6.3 Bibliotek**

40 Bibliotekene er viktige samlingssteder, der alle lag av befolkningen har tilgang på gratis bøker, men
41 også et mangfold av andre aktiviteter. Venstre er svært stolte av biblioteket i Tromsø, det er blant de
42 best besøkte folkebibliotekene i Norge, og Venstre vil gjøre tilbudet enda mer tilgjengelig for
43 innbyggerne. I forrige periode har vår byråd sørget for utvidede åpningstider gjennom bruk av
44 selvbetjening. Venstre mener for øvrig at det er på høy tid at det bygges et bibliotek på Kvaløya.

45 46 **6.4 Lokal tradisjon og kultur**

47 Venstre vil støtte opp om dem som vil dyrke lokale kulturelle tradisjoner, til glede for både
48 tromsøværing og tilreisende. Vi er varme tilhengere av lokal matkultur og har vært med på å gi
49 oppstartstøtte til SMAK Matfestival. Nå arbeider vi for å realisere Kystens hus. Vi vil bevare
50 ordningen Inn på tunet, som gjør landbruket i kommunen mer tilgjengelig for innbyggerne. Vi vil

1 også fortsatt arbeide for at samisk kultur skal synes i bybildet, og at avtalen med Sametinget skal
2 bringe frukter for kulturlivet.

3

4 **6.5 Tilgjengelighet**

5 Tromsø Venstre vil gi kunsten plass i det offentlige rom, slik at byen blir mer spennende og
6 kunstnerne kan nå et bredere publikum. Venstre mener at Tromsø bør ha lovlige grafittivegger.

7

8 Venstre vil:

- 9 • tilrettelegge for at kunstnere har arealer til å vise fram kunst i offentligheten

10

11 **6.6 Fri kultur**

12 Venstre har i forrige periode gjort mye for å løfte og likebehandle det frie kunstfeltet, altså aktører
13 som ikke er tilknyttet offentlige institusjoner. Vi er opptatt av at de skal kunne bevare sin
14 kunstneriske og organisatoriske uavhengighet, samtidig som det offentlige skal bidra til forutsigbare
15 økonomiske rammebetingelser, tilgang på gode øvingslokaler og hjelp til samarbeid med
16 næringslivet.

17

18 **6.7 Kultur som næring**

19 Tromsø tjener på et levende kulturliv, og de mange festivalene, HT og NOSO, er sterke merkevarer
20 for byen. Tromsø Venstre vil at kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for samarbeid mellom
21 kulturutøvere og næringslivet, der begge parter og byen kan tjene på det.

22

1 **7. IDRETT**

2

3 Vi får mye igjen for det vi satser på idrett, gjennom økt trivsel og styrket folkehelse. Venstre mener
4 at det er viktig at alle, og særlig barn og ungdom, har like muligheter til å være i aktivitet og å bli
5 god i sin idrett. Våre høyeste prioriteter er flerbrukshaller og økt tilgjengelighet
6 for flere brukergrupper.

7

8 **7.1 Badeland**

9 Venstre vil bygge et sårt tiltrengt og etterlengtet badeanlegg på Templarheimen. Dette er prioritert i
10 vårt forslag til idrettsplan. Vi er opptatt av dette skal komme alle byens innbyggere til gode og være
11 godt tilrettelagt for mennesker med nedsatt funksjonsevne, og danne hjertet i den idrettsbyen på
12 Templarheimen.

13

14 **7.2 Prioriterte prosjekter**

15 Venstre har vært med på å utarbeide en idrettsplan, og den legger grunnlaget for våre
16 budsjettprioriteringer fremover. De prioriterte prosjektene er:

- 17 • Svømme- og badeanlegg på Templarheimen
- 18 • Skiløype og skiskytteranlegg, Grønnåsen skistadion
- 19 • Normalhall, Storelva
- 20 • Turnhall og klatreanlegg, Templarheimen
- 21 • Rulleskiløype, Storelva
- 22 • TUIL Arena, Tromsdalen

23

24 **7.3 Mesterskap**

25 Venstre er stolt av at Tromsø har vært vertsby for store arrangementer som Sjakk- OL og Arctic
26 Race of Norway, og Venstre i byrådet, med idrettsbyråd Jonas Stein, har vært pådrivere for å
27 realisere disse prosjektene. Vi vil fortsette å drømme og satse stort, og på å bygge videre på
28 arrangørkompetansen som vi har her i Tromsø.

29

30 **7.4 Aktiv fritid for barn og unge**

31 Venstre arbeider for at de kommunale idrettshallene skal være mest mulig åpne og tilgjengelige for
32 bruk. Disse lokalene skal bevares gratis for barnehager og skoler på dagtid. Se også programpunkt
33 om fritidsaktiviteter (...) Ski- og akebakker er sentralt i tilretteleggingen for aktivitet i bydelene, det
34 er aktiviteter som er lett tilgjengelige for mange og relativt billig å få til for kommunen.

35

36 **7.5 Vintersport**

37 Tromsø har gode forutsetninger for å være en attraktiv vintersportsby, både for tilreisende og
38 fastboende. Det borgerlige byrådet, med Venstre, har arbeidet for å realisere et alpintcenter i
39 Håkøybotn. Dette vil vi arbeide videre med.

40

41 **7.6 Skuterkjøring**

42 Tromsø Venstre vil la lokale naturforhold være avgjørende for hvor det kan åpnes for skuterløyper i
43 kommunen. Vurderingene må baseres på både faglige vurderinger om konsekvenser for dyr og
44 natur, og på en helhetlig vurdering av hvilke områder i kommunen som skal være forbeholdt
45 skogens ro. Venstre mener at det er plass nok i Tromsø kommune til både skuterkjørere og skigåere.

46

47 **7.7 Skytebanen**

48 Alle vil flytte skytebanen fra Tromsdalen, men alle er ikke innstilt på at banen faktisk må flyttes et
49 sted. Vi vil flytte skytebanen til Kjoselvdalen i Tønsnes.

50

1 **7.8 Sikker ferdsel**

2 Tromsø med sin beliggenhet med fjell på alle kanter skaper store muligheter for friluftsliv og
3 rekreasjon. Dessverre dør det årlig unge personer i snøskred i nærområdene. Venstre ønsker å sette
4 fokus på sikker ferdsel i fjellet, hele året. Gjennom en lokal læreplan i fjellsikkerhet, vil elevene i
5 ungdomskolen kunne få en grunnleggende innføring i trygg ferdsel, grunnleggende førstehjelp og
6 spesielt snøkunnskap med fokus på snøskred. Dette kan være et tilbud på skolen etter skoletid, i
7 samarbeid med de frivillige hjelpeorganisasjonene.

8

1 **8. VEKST OG VERDISKAPING**

2

3 Venstre vil ha en politikk som stimulerer til vekst og verdiskaping i Tromsø. For å få dette til er det
4 viktig med en sunn og ansvarlig kommuneøkonomi, i tillegg til en helhetlig strategi som stimulerer
5 til verdiskaping hos gründere og private bedrifter. Etter fire år med Venstre i byråd med ansvar for
6 næring, har antall nyetableringer i Tromsø doblet seg. Det er en målsetning at denne utviklingen
7 skal fortsette fremover og at det skal være større vekst i private bedrifter.

8

9 Tromsø skal være en motor for nyskaping og vekst for hele regionen. For å få til dette
10 fokuserer Venstre på å skape et godt næringsklima, spesielt for små og mellomstore bedrifter, og for
11 å forbedre offentlig sektor. Dette er avgjørende for å sikre flest mulig arbeid, og for å sikre inntekter
12 til å bedre velferdstilbudet.

13

14 **8.1 Kommuneøkonomi**

15 Den viktigste oppgaven til Venstre de siste fire årene har vært å få orden på kommuneøkonomien.
16 Det er avgjørende at alle deler av kommunen holder sine budsjetter og bidrar til en bedre
17 kostnadskontroll. En sunn og bærekraftig kommuneøkonomi er en grunnmur for all kommunal
18 virksomhet.

19

20 **8.2 En moderne og fremtidsrettet kommune**

21 En stor kommune som Tromsø må kontinuerlig være i omstilling for å kunne se hvordan drifte
22 kommunen på en bedre og mer effektiv måte. Kommunen har et stort innsparingspotensiale
23 gjennom økt digitalisering av flere tjenester. Dette vil spare penger, og vil gi innbyggerne bedre
24 kvalitet på kommunale tjenester.

25

26 **8.3 Eierskap**

27 Å utøve et profesjonelt eierskap er viktig for å kunne ivareta store kommunale verdier. Venstre vil
28 samle alt kommunalt eierskap under en fagbyråd for å sikre at eierskapet til selskaper som Troms
29 Kraft, Tromsø Parkering, ReMiks og Tromsø Havn blir forvaltet på en god måte.

30

31 **8.4 Eiendomsskatt**

32 Venstre har bidradd til å redusere eiendomsskatten, og vil redusere den i neste periode.
33 Eiendomsskatten rammer skjevt, og bidrar til å gjøre øke de allerede høye boligkostnadene i
34 Tromsø. Med bakgrunn i Tromsø kommunes økonomiske situasjon er det ikke realistisk å fjerne
35 eiendomsskatten i neste periode.

36

37 **8.5 Kultur og næring**

38 Gjennom satsningen på INTRO-fondet har Tromsø kommune løftet kultur som næring, og
39 potensialet som ligger der. Venstre vil fortsette å bruke det kommunale næringsfondet til å stimulere
40 til utvikling av kulturnæringen gjennom etablering av nye festivaler og utviklingsprosjekter.

41

42 **8.6 Bolyst**

43 Å stimulere til å øke bolysten er viktig for utviklingen av et attraktivt næringsliv. Skal næringslivet
44 rekruttere rett kompetanse trenger Tromsø å fremstå som en attraktiv kultur- og idrettsby med et rikt
45 og variert tilbud til hele familien. Venstre vil bruke det kommunale næringsfondet til å også
46 stimulere til økt bolyst gjennom å støtte opp om initiativ for nye festivaler og aktivitetstilbud.

47

48 **8.7 Ja-holdning**

49 Venstre har fått innført en Ja-holdning i Tromsø kommune. Denne holdningen er viktig å videreføre
50 i neste periode. Kommunen skal være en positiv og løsningsorientert aktør som innenfor gjeldende

1 lover og regler finner gode løsninger for enkeltpersoner, bedrifter og organisasjoner. Dette gjelder
2 spesielt for byggesaksbehandling og for skjenkesaker.

3

4 **8.8 Et levende kultur- og uteliv**

5 Å sikre gode og forutsigbare rammevilkår er viktig for å sikre et levende kultur- og uteliv. Venstre
6 har innført en politikk hvor det er lett å få skjenkeløyve, men også lett å miste. Det er gjennomført
7 en rekke grep for forenkling, samt at det er strenge krav for bevilgningshaverne. Denne politikken
8 har vært en suksess, og bør videreføres i neste periode. Venstre vil også gi utesteder mulighet til å
9 skjenke så lenge som nasjonal lov gjelder, og vurdere å åpne for at det kan gis skjenkeløyver til
10 restauranter som er lokalisert på kjøpesentre. Dersom det blir statlige regelendringer på området er
11 Venstre positiv til at sentrumsbutikkene får ha søndagsåpent i turistsesongen.

12 Venstre vil:

- 13 • drive en ansvarlig økonomisk politikk som sikrer en kommuneøkonomi i balanse
- 14 • modernisere kommunen gjennom økt digitalisering og forenkling
- 15 • utøve et mer profesjonelt kommunalt eierskap
- 16 • redusere eiendomsskatten
- 17 • stimulere til økt bolyst
- 18 • at Tromsø kommune skal møte innbyggere med en klar JA-holdning
- 19 • ha en skjenkepolitikk hvor det er lett å få og lett å miste skjenkeløyve.

20

1 **9. DEMOKRATI OG DELTAKELSE**

3 **9.1 Parlamentarisme**

4 Et bredt flertall i kommunestyret vedtok høsten 2011 å innføre parlamentarisme i Tromsø
5 kommune. Venstre var en del av dette flertallet, og vi vil videreføre denne styreform.
6 Parlamentarisme går ut på at partiene som har flertall i kommunestyret danner et byråd, som styrer
7 administrasjonen av kommunen. og som kontrolleres av kommunestyret. Parlamentarismen har
8 resultert i en mer effektiv og handlekraftig politisk ledelse, og innbyggerne vet hvem som står
9 ansvarlig for politikken som er ført når det er valg.

10
11 Venstre mener at kommunestyret alltid bør spørres når nye områder i kommunens tjenester vurderes
12 konkurranseutsatt eller privatisert.

13
14 Venstre vil arbeide for brede tverrpolitiske løsninger i store og avgjørende saker som samferdsel og
15 andre områder som krever langsiktig planlegging og fordeling av store pengesummer.

16
17 Venstre mener at en evaluering av parlamentarismen i Tromsø er viktig, og vi vil følge
18 konklusjonen fra evalueringen nøye.

19
20 Venstre vil:

- 21 • videreføre en parlamentarisk styreform i Tromsø kommune

23 **9.2 Stemmerett for 16-åringer**

24 Venstre ønsker at Tromsø skal delta i forsøket med stemmerett for 16-åringer. 16-åringer kan
25 komme i fengsel og betale skatt, men de kan ikke bestemme hvordan de vil ha sitt eget
26 lokalsamfunn. 16-årig stemmerett vil også bety økt politisk engasjement og entusiasme, det er bra
27 for lokaldemokratiet.

28
29 Venstre vil:

- 30 • gi kommunens 16-åringer stemmerett

32 **9.3 Arbeidsgiverpolitikk**

33 Venstres mål er at Tromsø kommune skal være en attraktiv og spennende arbeidsplass.
34 Organisasjonen blir bedre for den enkelte og som helhet når de ansatte er med og påvirker
35 prosesser. Venstre mener at alle ansatte skal ha muligheten til å bli hørt, og vi vil likebehandle alle
36 fagforeninger i prosesser som foregår i kommunen.

37
38 Venstre vil:

- 39 • arbeide kontinuerlig for å for å forbedre de ansattes innflytelsesmuligheter
- 40 • at alle fagforeninger skal stille på lik fot når det gjelder å få sine interesser hørt i kommunen

42 **9.4 Frivillighet**

43 Et aktivt sivilsamfunn er en forutsetning for et rikt og levende demokrati. Frivilligheten i Tromsø
44 gjør byen til en god by å bo i. For Venstre har frivillige organisasjoner en stor egenverdi, og det er
45 avgjørende at frivilligheten kan utfolde seg i samfunnet. I forrige periode bidro Venstre til å få på
46 plass en ekstra frivilligmillion. Venstre har tatt initiativet til å starte opp med et prosjekt som heter
47 Lesevenn. Det er en ordning der frivillige eldre, eller andre, leser med skolebarn som trenger det. Vi
48 håper at Lesevenn vil vokse seg større i årene som kommer, og oppfordrer alle interesserte til å
49 melde seg som en lesevenn!

50

1 Venstre vil:

- 2 • lytte til de frivillige organisasjonene
- 3 • videreføre prosjekt Lesevenn

5 **9.5 Tillit til borgerne**

6 Innbyggerne i Tromsø eier de kommunale bygningene og tilbudene, og Venstre vil legge til rette for
7 at disse godene utnyttes til fulle. Derfor har vi i forrige periode utvidet åpningstidene på tre av
8 bibliotekene i byen dramatisk, ved å gi brukerne nøkkelen inn til sine bøker etter normal stengt tid.
9 Vi har også vært med på å lage mer fleksible regler for utlån av kommunale bygg, som skoler og
10 treningshaller. Dette er en utvikling vi ønsker å fortsette i neste periode.

11
12 Venstre vil:

- 13 • gi innbyggerne større tilgang til kommunale bygg der det er mulig

15 **9.6 Trygg i Tromsø**

16 Krisesenteret gjør en uvurderlig innsats for mennesker i nød, dette arbeidet bør styrkes og utvikles.
17 Venstre ønsker å se på muligheten for å la voldsutsatte ha med seg kjæledyr på Krisesenteret, slik at
18 dyret slipper å omplasseres eller i verste fall bo med voldsutøveren. Venstre vil holde fast ved og
19 arbeide for at voldtektsforbrytere aldri skal få skremme folk fra å bevege seg fritt ute i sin egen by.

20
21 Venstre vil:

- 22 • styrke Krisesenteret
- 23 • gi voldsutsatte muligheten til å ha med seg kjæledyr ved opphold på Krisesenteret
- 24 • fortsette arbeidet for bedre belysning i Tromsø sentrum

26 **9.7 Grenser for politikk**

27 Venstre vil begrense overvåking av innbyggerne, og sørge for at all overvåking som finner sted er
28 godt kjent. Venstre prioriterer datasikkerhet og begrensnings av mengden personlig data som lagres
29 av kommunen. Venstre vil arbeide mot stigmatisering og gruppeavstraffelser, fattig som rik skal
30 kunne spasere fritt i Storgata. Venstre vil derfor reversere utvidelsen av politivedtektene som gir
31 Politiet mulighet til å henvise tiggere til tildelte soner i byen og å pålegge tiggere plikt til å melde
32 seg for Politiet. Venstre vil gå i mot forbud av tigging i kommunen.

33
34 Venstre vil:

- 35 • kartlegge antall overvåkningskameraer i Tromsø og fjerne unødvendige kameraer
- 36 • prioritere datasikkerhet
- 37 • begrense kommunal lagring av personlig data
- 38 • frata politiet muligheten til å inndele byen i tiggefrie soner og å pålegge tiggere meldeplikt

40 **9.8 En raus og inkluderende by**

41 Venstre vil at Tromsø alltid skal ta i mot sin andel flyktninger og alltid bli bedre til å legge til rette
42 for en ny start her. Alle skal kunne være seg selv og nå så langt de vil i Tromsø, uavhengig av
43 etnisitet, kjønn, seksuell legning, eller funksjonsevne. En kontinuerlig kamp mot diskriminering er
44 nødvendig for å sikre trygghet, mangfold og respekt for at mennesker er ulike og har ulike ideer om
45 det gode liv.

46
47 Venstre vil:

- 48 • arbeide for at kommunen skal ta ansvar for å ta i mot og bosette flyktninger
- 49 • at kommunen og bydeler går foran for å sikre like jobbmuligheter for alle

- 1 • at samarbeidet med frivillige organisasjoner som driver flerkulturelt arbeid styrkes

2

3 **9.9 Den tospråklige byen**

4 Tromsø har en samisk minoritetsbefolkning med sterk og langvarig tilknytning til kommunen.
5 Samisk er en viktig del av Tromsøs historie og kultur, og samisk kultur gjør Tromsø til en mer
6 interessant by å bo i og besøke. Venstre mener at Tromsø har et stort ansvar for å ta vare på samisk
7 kultur og språk, samt å synliggjøre dette i bybildet. Vi har vært en pådriver for å vedta en
8 forpliktende samarbeidsavtale med Sametinget, et samarbeid som blant annet skal sikre samiske
9 barns rett til å lære samisk, samt syke og eldres rett til å bli forstått på sitt eget språk. Venstre er stolt
10 av at mye av skiltingen i kommunen er på norsk og samisk, og vil fortsette denne utviklingen.

11

12 **9.10 Tromsø i verden**

13 Venstre er tilhenger av folk til folk-initiativ, og mener at samarbeid på tvers av landegrenser kan
14 åpne opp for forståelse og nye ideer. For å oppnå dette må samarbeidet etter vår mening være
15 målrettet og med et konkret innhold. Vi vil rydde opp i den lange rekken av sovende
16 vennsbyprosjekter, og erstatte ordningen med vennsbyprosjekter som tar utgangspunkt i sak
17 og felles målsetninger.

18

19 **9.11 Kommunesammenslåing**

20 Venstre mener at kommunesammenslåing er nødvendig for å sørge for et stadig bedre og bredere
21 tjenestetilbud til innbyggerne. Større kommuner må tildeles større ansvarsområder og ressurs fra
22 staten, slik flyttes makt nedover og nærmere borgerne. Venstre er pådrivere for samarbeid med
23 omkringliggende kommuner, i forrige kommunestyreperiode ble for eksempel kommunens
24 landbruketjenester samlokalisert med Balsfjord kommune.

25

26 Venstre vil:

- 27 • arbeide for samarbeid mellom kommuner om bedre og mer effektive kommunetjenester.

28